

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.019.06.2019

03031519

Pani Halina Walendzewicz
Dyrektor
Szkoły Podstawowej nr 10
z Oddziałami Integracyjnymi
im. Olimpijczyków Polskich
ul. Jerzego Antoniewicza 5, 16-400 Suwałki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/078 – Profilaktyka wad postawy u dzieci i młodzieży w szkołach publicznych

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 10 z oddziałami integracyjnymi im. Olimpijczyków Polskich (dalej: „Szkoła”), ul. Jerzego Antoniewicza 5, 16-400 Suwałki
Kierownik jednostki kontrolowanej	Halina Walendzewicz – Dyrektor szkoły od 25 czerwca 2013 r. (akta kontroli str. 3-4)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Rozpoznanie i monitorowanie problemu rozwoju wad postawy uczniów.2. Tworzenie warunków pobytu uczniów w szkole ograniczających/minimalizujących czynniki sprzyjające rozwojowi wad postawy.3. Działania informacyjne i edukacyjne na rzecz eliminacji ryzyk rozwoju wad postawy
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2019 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, tj. lata szkolne 2017/2018, 2018/2019 i 2019/2020.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Henryk Dąbrowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/147/2019 z 25 października 2019 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm. Ustawa zwana dalej: ustawą o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Szkoła prowadziła szereg działań na rzecz rozpoznania i monitorowania problemów wad postawy u dzieci i młodzieży, w tym także propagujących utrzymanie prawidłowej pozycji ciała. Nie wszystkim uczniom zapewniono jednak odpowiednie warunki ograniczające powstawanie skrzywień kręgosłupa, co powodowało, że realizowane działania nie były w pełni skuteczne.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Uczniom zapewniono profilaktyczną opiekę medyczną poprzez zawarcie z podmiotem leczniczym porozumienia na świadczenia pielęgniarstwa szkolnego oraz uruchomiono gabinet profilaktyki zdrowotnej. W ramach podjętej współpracy testami przesiewowymi objęto wszystkich uczniów z roczników objętych bilansem.

W Szkole także zapewniono uczniom szafki do przechowywania podręczników i przyborów szkolnych, a infrastruktura sportowa była wystarczająca do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Stwierdzono jednak niepełną realizację zajęć edukacyjnych zaplanowanych na zajęciach z wychowania fizycznego, które należało przeznaczyć na profilaktykę wad postawy. Uczniowie Szkoły brali także udział w programach prozdrowotnych, zawierających elementy ćwiczeń korekcyjnych „Już pływam – jestem bezpieczny” i „Aktywny Suwałczanin”. Prowadzono również szereg działań o charakterze informacyjno-edukacyjnym oraz zmierzającym do eliminacji ryzyka ich rozwoju, głównie w ramach programów profilaktyczno-wychowawczych, godzin z wychowawcą, zajęć w bibliotece i pogadarek z pielęgniarką szkolną. Działania zmierzające do zachowania przez uczniów prawidłowej pozycji zostały jednak ocenione jako niewystarczające przez 12% nauczycieli i 38% rodziców uczestniczących w ankietach przeprowadzonych w trakcie kontroli. NIK zwraca też uwagę, że w blisko połowie zbadanych przypadków uczniom klas starszych nie zapewniono ergonomicznych stanowisk nauki.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Rozpoznanie i monitorowanie problemu rozwoju wad postawy uczniów

Opis stanu
faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą w szkole funkcjonował (w dni powszednie) gabinet profilaktyki zdrowotnej, dostępny dla uczniów w godzinach od 8⁰⁰ do 15³⁵. Wyposażono go w:

- sprzęt⁴, aparaturę medyczną i produkty lecznicze, o których mowa w cz. III ust. 4 załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej⁵, w tym umożliwiające wykonywanie testów przesiewowych układu ruchu oraz interpretację wyników,
- urządzenia do utrzymania bieżącego stanu higieny i czystości wymagane § 37 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą⁶. (akta kontroli str. 5-9)

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Np. waga medyczna ze wzrostomierzem, tablice – siatki centylowe wzrostu i masy ciała, itp.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 736. Rozporządzenie zwane dalej: „rozporządzeniem w sprawie świadczeń gwarantowanych”.

⁶ Dz. U. poz. 595. Do 1.04.2019 r. - § 36 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. poz. 739). Dalej: rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. lub z dnia 26 marca 2019 r.

Wyposażenie gabinetu skompletowano przy wykorzystaniu otrzymanej w 2017 roku dotacji z budżetu państwa⁷ w kwocie 6.700 zł. Umożliwiło to zakup mebli, urządzeń oraz środków medycznych. (akta kontroli str. 92-99)

W siedzibie szkoły oraz na stronie internetowej umieszczono informację o zakresie opieki zdrowotnej udzielanej uczniom. (akta kontroli str. 8 i 79)

1.2. W celu zapewnienia uczniom profilaktycznej opieki zdrowotnej dyrektor szkoły rokrocznie zawierała porozumienie z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Medycyny Szkolnej i Promocji Zdrowia „SANITAS” w Suwałkach. Ujęto w nim okres zakontraktowania usług, ich zakres oraz godziny pracy gabinetu. Nie określono natomiast sposobu wymiany informacji pomiędzy szkołą, a pielęgniarką i lekarzem, ponieważ – jak wyjaśniła dyrektor szkoły – „Brak zakłóceń w przepływie informacji spowodował, że porzeczano na ustnych uzgodnieniach”. (akta kontroli str. 73-78 i 211-215)

Profilaktyczną opiekę zdrowotną, prowadzoną przez pielęgniarkę szkolną nie objęto jednego ucznia, który nie posiadał obywatelstwa polskiego. Objęto nią pozostałych uczniów, tj. odpowiednio w roku szkolnym:

- 2017/2018 - 770 uczniów z 771 uczęszczających do szkoły,
- 2018/2019 - 791 z 792,
- 2019/2020 - 732 z 733 uczniów. (akta kontroli str. 14)

1.3. W roku szkolnym 2017/2018 i 2018/2019 testy przesiewowe przeprowadzone zostały przez pielęgniarkę szkolną wśród wszystkich (tj. odpowiednio 22 i 43) dzieci objętych rocznym przygotowaniem przedszkolnym. Badaniami przesiewowymi objęto także wszystkich (291) uczniów klas III, V i VII (w roku szkolnym 2017/2018) i wszystkich (229) uczniów tych klas w roku szkolnym 2018/2019. Z informacji uzyskanej na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK od podmiotu realizującego w szkole opiekę zdrowotną nad uczniami wynika, że w roku szkolnym 2017/2018 profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto 190 uczniów klas III i VII, tj. wszystkich uczniów, którym wykonano testy przesiewowe i w roku szkolnym 2018/2019 - 104 uczniów tych klas, tj. wszystkich objętych bilansem zdrowia. (akta kontroli str. 14 i 100-104)

Z powyższych informacji wynika ponadto, że:

- w roku szkolnym 2017/2018 zniekształcenie kręgosłupa zdiagnozowano u 34 uczniów (16,0% przebadanych), w tym: jednego ucznia klasy „0” (skrzywienie typu M-41), u 15 uczniów klasy III (u jednego ucznia skrzywienie typu M-40 i u 14 uczniów typu M-41) i u 18 uczniów klasy VII (u dwóch uczniów skrzywienie typu M-40 i u 16 uczniów skrzywienie typu M-41)⁸,
- w roku szkolnym 2018/2019 zniekształcenie kręgosłupa zdiagnozowano u 21 uczniów (14,3 % przebadanych), w tym: u czterech uczniów klasy III (typu M-41) i u 17 uczniów klasy VII (u 2 uczniów skrzywienie typu M-40 i u 15 uczniów skrzywienie typu M-1)⁹. (akta kontroli str. 14 i 102)

Sposób wykorzystania powyższych informacji w profilaktyce prawidłowej postawy ciała omówiono w pkt. 1.5. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

1.4. Współpraca dyrektora, nauczycieli, pedagoga i psychologa szkolnego z pielęgniarką szkolną i lekarzem działającym w ramach prowadzonego gabinetu polegała na:

- rokrocznym sporządzaniu przez pielęgniarkę szkolną pisemnej listy uczniów zakwalifikowanych do poszczególnych grup dyspenseryjnych i przedstawianiu ich nauczycielom wychowania fizycznego, łącznie z omówieniem zaleceń i organizacji ćwiczeń korekcyjnych,

⁷ Przyznanej na podstawie ustawy z 15 września 2017 r. o szczególnych rozwiązaniach zapewniających poprawę jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1774 ze zm.).

⁸ Schorzenie to po raz pierwszy zdiagnozowano u 11 uczniów klasy III i jednego ucznia klasy „0”.

⁹ Schorzenie to po raz pierwszy zdiagnozowano u 4 uczniów klasy III i 10 uczniów klasy VII.

- informowaniu przez pielęgniarkę szkolną dyrektora szkoły i rady pedagogicznej o problemach zdrowotnych dominujących w szkole. Informacje te przekazywano w formie tabelarycznych zestawień, zawierających dane dotyczące: [1] liczby dzieci zakwalifikowanych i przebadanych w danym roku, [2] stwierdzonych problemów zdrowotnych: zaburzeń rozwoju, wad i chorób narządów wzroku, przewlekłych chorób jamy nosowo-gardłowej, uszu i słuchu, chorób i zaburzeń układu krążenia oraz chorób reumatycznych, przewlekłych chorób układu moczowego, zaburzeń statyki ciała, trwałych uszkodzeń narządu ruchu i innych chorób wymagających opieki czynnej, w tym cukrzycy,
- składaniu Radzie Pedagogicznej sprawozdań sporządzonych przez pielęgniarkę szkolną z realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej,
- przeprowadzaniu przez pielęgniarkę pogadanek i ćwiczeń oraz sporządzaniu wspólnie z uczniami plakatów propagujących zdrowy styl życia,
- udostępnianiu przez pielęgniarkę szkolną wyników statystycznych badań przesiewowych na potrzeby diagnozy występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka,
- bieżącym informowaniu dyrektora szkoły o wezwaniu karetki pogotowia i rodziców w przypadkach pogorszenia stanu zdrowia ucznia,
- zapoznawaniu pielęgniarki szkolnej z programami prozdrowotnymi realizowanymi przez szkołę,
- umożliwieniu pielęgniarce szkolnej zapoznania się z podstawami programowymi przedmiotów zawierających zagadnienia dotyczące edukacji zdrowotnej (głównie wychowanie fizyczne, biologia i wychowanie do życia w rodzinie).

(akta kontroli str. 100-116 i 147-157)

1.5. W okresie objętym kontrolą w szkole, w ramach zajęć pozalekcyjnych, zrealizowano trzy programy prozdrowotne, które omówiono w pkt. 2.7. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 14-18)

Udział uczniów ze stwierdzonymi schorzeniami boczno-krzyżowego kręgosłupa w prozdrowotnych programach profilaktycznych zbadano na przykładzie 15 uczniów klas III, u których schorzenia te zdiagnozowano w roku szkolnym 2017/2018. W tym okresie, poza obowiązkowym udziałem uczniów klas III w zajęciach na basenie (w ramach programu „Już pływam – jestem bezpieczny”), dziewięciu uczniów dodatkowo uczęszczało na sportowe zajęcia pozalekcyjne (w ramach programu „Małym i dużym sport w zdrowiu służy”), zawierające elementy gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej. W kolejnym roku szkolnym tylko pięciu uczniów, uczestniczyło we wspomnianych zajęciach pozalekcyjnych, a dwóch podjęło naukę w oddziałach sportowych.

(akta kontroli str. 186-187)

Dyrektor szkoły wyjaśniła, że: „W roku szkolnym 2018/2019 udało się objąć zajęciami jedną klasę IV, tam gdzie liczba uczniów z wadami postawy była największa. Pozostali uczniowie klas IV mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach na basenie w ramach godzin wychowania fizycznego. Na zwiększenie zajęć prozdrowotnych, w tym korygujących wady postawy uczniów wszystkich klas IV nie otrzymaliśmy odpowiedniej liczby godzin. Należy jednak dodać, że uczniowie klas starszych wykazują mniejsze zainteresowanie udziałem w zajęciach pozalekcyjnych, m. in. spowodowanym zwiększającym się czasem i zakresem zajęć lekcyjnych”. Dyrektor szkoły podała ponadto, że w celu wsparcia uczniów, u których stwierdzono zaburzenia ruchu, w tym boczne skrzywienia kręgosłupa m.in.:

- pielęgniarka szkolna prowadziła poradnictwo m.in. poprzez wskazywanie przykładów ćwiczeń korekcyjnych i utrzymania prawidłowej postawy,
- w 2018 r. uruchomiono salę gimnastyczną, umożliwiającą prowadzenie ćwiczeń w ramach gimnastyki korekcyjnej,
- zatrudniono nauczycieli posiadających uprawnienia do prowadzenia gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej.

(akta kontroli str. 147-157 i 211-215)

1.6. W ocenie dyrektora, szkoła „właściwie” współpracowała z rodzicami uczniów w zakresie profilaktyki wad postawy. Współpraca ta polegała przede wszystkim na omawianiu przez wychowawców klas, w trakcie spotkań z rodzicami, zagadnień utrzymania właściwej pozycji ciała. W okresie objętym kontrolą odbyły się 93 spotkania, podczas których postanowiono:

- zapewnić szafki do przechowywania podręczników i przyborów szkolnych dla wszystkich uczniów,
- motywować uczniów do aktywnego spędzania czasu podczas przerw sportowych (w tym celu od bieżącego roku szkolnego wprowadzono zakaz używania telefonów komórkowych na terenie szkoły),
- informować rodziców uczniów, u których zauważono ryzyko powstania lub zdiagnozowano wadę postawy, o możliwości uczestniczenia w zajęciach zawierających elementy gimnastyki korekcyjnej¹⁰,
- opublikować na stronie internetowej szkoły oraz na szkolnej tablicy ogłoszeń informacje o dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, prowadzonych w ramach programu „Aktywny Suwałczanin”,
- przeprowadzić na przełomie stycznia i lutego 2019 r. ankietę wśród około 100 rodziców na temat świadomości w zakresie profilaktyki wad postawy. Wyniki ankiety wykorzystano do aktualizacji programu profilaktyczno-wychowawczego. (akta kontroli str. 147-157)

1.7. W okresie objętym kontrolą wśród uczniów klasy sportowej o profilu piłka siatkowa fizjoterapeuta zatrudniony w Siatkarskim Ośrodku Szkolnym w Suwałkach przeprowadził nieodpłatne badanie wykrywania wad postawy ciała. Wyniki badań przekazano trenerom, nauczycielom wychowania fizycznego i rodzicom wraz z propozycjami ćwiczeń korygujących. W wyniku tych badań nie stwierdzono konieczności zorganizowania grupowych zajęć z gimnastyki korekcyjnej, dla uczniów uczęszczających do klas sportowych. (akta kontroli str. 147-157)

1.8. W trakcie kontroli przeprowadzono ankiety wśród 75 nauczycieli (spośród 105 zatrudnionych) i 110 rodziców uczniów (spośród 733 uczęszczających w roku szkolnym 2019/2020 do klas I-VIII). Ankietowani nauczyciele jako „średni” ocenili swój poziom wiedzy na temat wad postawy ciała i większość z nich (67 nauczycieli, tj. 89,3% uczestniczących w badaniach) uznała problem wad postawy występujących u dzieci w wieku szkolnym za istotny. Trzydziestu siedmiu nauczycieli (49,3%) stwierdziło, że posiadają wiedzę o schorzeniach uczniów (38 osób, tj. 50,7% nie miało takiej wiedzy). Szeszódziesięciu trzech nauczycieli (84%) wskazało, że problematyka wad postawy uczniów przekazana została rodzicom, a siedmiu stwierdziło, że nie było takiej potrzeby. Rodzice 110 uczniów w złożonych ankietach wskazali natomiast, że:

- u 34 dzieci stwierdzono wadę postawy (32,4%), u 62 (59,0%) tego rodzaju schorzenia nie zaobserwowano (w przypadku 14 dzieci rodzice nie mieli sprecyzowanego zdania),
- w szkole przeprowadzono badania pod kątem wad postawy u 62 dzieci (59,0%), rodzice 20 dzieci nie mieli wiedzy w tym zakresie (19,0%), a 28 rodziców stwierdziło, że badań tych nie było (26,7%),
- informacje ze szkoły o przeprowadzeniu badań przesiewowych otrzymało tylko 26 rodziców (24,8%), a 84 (80,0%) podało, że informacji tej im nie przekazano.

(akta kontroli str. 196-200)

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W szkole stworzono dobre warunki umożliwiające rozpoznanie i monitorowanie problemu rozwoju wad postawy u uczniów. W tym celu uruchomiono gabinet profilaktyki zdrowotnej, który posiadał wyposażenie niezbędne do wykonywania badań przesiewowych, w tym także dotyczących układu ruchu. Nawiązano właściwą współpracę z pielęgniarką szkolną oraz lekarzem przeprowadzającym profilaktyczne badania lekarskie, co umożliwiło szkole zapoznanie się z głównymi problemami zdrowotnymi występującymi w środowisku

¹⁰ Informacje te przekazano rodzicom w dniach od 11 do 18 września 2019 r.

szkolnym. Dysponowano także zaleceniami lekarskimi, które miały wpływ na sposób prowadzenia z uczniami zajęć wychowania fizycznego.

OBSZAR

2. Tworzenie warunków pobytu uczniów w szkole ograniczających/minimalizujących czynniki sprzyjające rozwojowi wad postawy

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą w arkuszach organizacyjnych szkoły nie przewidziano organizacji zajęć z gimnastyki korekcyjnej oraz pozalekcyjnych zajęć sportowych. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że nie zwracała się do organu prowadzącego o ujęcie w arkuszu organizacyjnym zajęć gimnastyki korekcyjnej, ponieważ „nie było do tego podstaw faktycznych. Liczba dzieci, u których zdiagnozowano schorzenia skrzywienia kręgosłupa stanowi niewielki odsetek ogólnej liczby uczniów i wykazuje tendencję malejącą”.

(akta kontroli str. 89-90 i 147-157)

Z inicjatywy organu prowadzącego w szkole prowadzono pozalekcyjne zajęcia sportowe, których nie ujmowano w arkuszach organizacyjnych. Ich zakres przedstawiono w pkt. 2.7. wystąpienia.

2.2. W okresie objętym kontrolą na zajęciach z wychowania fizycznego realizowano program autorstwa Krzysztofa Warchoła, opracowany dla ośmioletniej szkoły podstawowej. Zakładał on prowadzenie edukacji zdrowotnej, poświęconej utrzymaniu prawidłowej pozycji ciała, w wymiarze:

- dwóch godzin lekcyjnych (w klasach IV) – przeznaczonych na omówienie przyjmowania prawidłowej postawy ciała i poznanie ćwiczeń korygujących,
- jednej godziny lekcyjnej (w klasach V i VII) zaplanowanej – na doskonalenie ćwiczeń korygujących postawę ciała. (akta kontroli str. 89-90)

Analiza tematów zajęć wychowania fizycznego zrealizowanych we wszystkich klasach IV, V i VII w latach szkolnych 2017/2018 - 2018/2019 oraz w okresie od 2 września do 31 października 2019 r. wykazała, że:

- a) W roku szkolnym 2017/2018 tylko w jednym, spośród pięciu oddziałów klas IV, omówiono wymagane programem nauczania zagadnienia przyjmowania prawidłowej postawy ciała, a ćwiczeń korygujących wady postawy nie zrealizowano.¹¹ Ćwiczenia doskonalące utrzymanie prawidłowej postawy ciała zrealizowano w jednym oddziale klas V, spośród dziewięciu prowadzonych oddziałów klas V i VII¹².
- b) W roku szkolnym 2018/2019 zagadnienie przyjmowania prawidłowej postawy ciała omówiono na zajęciach przeprowadzonych w jednym, z pięciu prowadzonych, oddziale klasy IV. Ćwiczenia korygujące i doskonalące utrzymanie prawidłowej postawy ciała przeprowadzono w czterech, spośród z 13 prowadzonych klas IV, V i VII.
- c) W okresie od 2 września do 31 października 2019 r. zagadnienia przyjmowania prawidłowej postawy ciała omówiono w jednym oddziale klas IV (spośród dwóch prowadzonych), a ćwiczenia korygujące lub doskonalące postawę przeprowadzono w 10 spośród 12 oddziałów klas IV, V i VII. (akta kontroli str. 122-123)

Przyczyny niepełnej realizacji powyższych zajęć edukacyjnych omówiono w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

2.3. W realizowanych przez szkołę trzech programach wychowawczo-profilaktycznych przewidziano omawianie profilaktyki wad postawy¹³ przez nauczycieli wychowania fizycznego, wychowawców klas i pielęgniarkę szkolną oraz wprowadzanie elementów gimnastyki korekcyjnej podczas zajęć wychowania fizycznego¹⁴. Z wyjaśnień uzyskanych od nauczycieli wychowania fizycznego oraz zastępcy dyrektora szkoły, nadzorującej

¹¹ W jednej klasie przeprowadzono ćwiczenia wzmacniające mięśnie posturalne.

¹² W 3 klasach przeprowadzono ćwiczenia wzmacniające mięśnie posturalne.

¹³ Zadanie to założono w programie wychowawczo-profilaktycznym uchwalonym przez radę Rodziców w dniu 25 września 2019 roku.

¹⁴ Zadanie to ustalono w programie wychowawczo-profilaktycznym uchwalonym przez Radę Rodziców w dniu 27 września 2017 r. i 12 września 2018 r.

realizację zajęć z wychowania fizycznego, Pani Jolanty Świtaj wynika, że ćwiczenia kształtujące prawidłową postawę ciała przeprowadzano w części wstępnej i końcowej zajęć z wychowania fizycznego. Potwierdziły to przeprowadzone obserwacje i doraźne wizytacje. Wicedyrektor Pani Jolanta Świtaj dodała, że w roku szkolnym 2019/2020 w programie wychowawczo-profilaktycznym nie ustalono wymogu prowadzenia elementów gimnastyki korekcyjnej w czasie lekcji wychowania fizycznego, ponieważ stały się one obligatoryjnym elementem tych zajęć. (akta kontroli str. 124-146 i 204)

2.4. Zajęcia z wychowania fizycznego prowadzono w wymiarze określonym w arkuszu organizacyjnym, tj. trzech oraz czterech godzin tygodniowo, odpowiednio w klasach I-III oraz IV-VIII, zgodnie z art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe¹⁵. Zajęcia odbywały się w formie zajęć klasowo-lekcyjnych. (akta kontroli str. 89-90)

W oddziałach o profilu sportowym¹⁶ zajęcia z wychowania fizycznego prowadzono w wymiarze 10 godzin lekcyjnych. (akta kontroli str. 89-90)

Zajęcia z wychowania fizycznego prowadzili nauczyciele posiadający wymagane wykształcenie i kwalifikacje, w tym:

- 16 nauczycieli w roku szkolnym 2017/2018 i w roku szkolnym 2018/2019,
- 15 nauczycieli w bieżącym roku szkolnym. (akta kontroli str. 54-68)

Wszyscy nauczyciele legitymowali się wykształceniem wyższym w zakresie wychowania fizycznego oraz wykształceniem pedagogicznym. Większość z nich posiadało także uprawnienia instruktora do prowadzenia różnego rodzaju dyscyplin sportowych. Zajęcia z wychowania fizycznego na basenie prowadzono w wymiarze 6 godzin (w oddziałach o profilu sportowym) i jednej godziny w pozostałych oddziałach klas IV-VIII.

(akta kontroli str. 54-68 i 89-90)

2.5. W roku szkolnym 2017/2018 frekwencja uczniów wyniosła 92,25%, w tym na zajęciach z wychowania fizycznego – 91,75%. W roku szkolnym 2018/2019 wskaźniki te kształtowały się na poziomie odpowiednio: 92,76% i 91,07%. (akta kontroli str. 15)

W okresie objętym kontrolą pięciu uczniów¹⁷ było stale zwolnionych z czynnego udziału w zajęciach wychowania fizycznego (z innych przyczyn, niż niepełnosprawność ruchowa).

(akta kontroli str. 15)

Kwestia dotycząca frekwencji na zajęciach wychowania fizycznego i aktywnego uczestnictwa w tych zajęciach została ujęta w planie nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły, ustalonym na bieżący rok szkolny (nie była natomiast objęta ewaluacją wewnętrzną). W roku szkolnym 2019/2020 przystąpiono także do monitorowania obowiązkowych zajęć z wychowania fizycznego we wszystkich oddziałach klas IV-VIII.

(akta kontroli str. 147-157 i 201-202)

2.6. Szkoła dysponowała pięcioma salami gimnastycznymi, trzema boiskami (do gry w piłkę nożną, siatkową i boiskiem wielofunkcyjnym z bieżnią lekkoatletyczną) oraz basenem. Oględziny tych obiektów oraz analiza dokumentacji szkolnej wykazały, że odpowiadały one standardom wymaganym do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Stwierdzono też, że kabiny natryskowe, znajdujące się przy salach gimnastycznych, były wyłączone z użytkowania od roku szkolnego 2014/2015 (uczniowie mieli jednak możliwość korzystania z natrysków znajdujących się przy basenie).

(akta kontroli str. 5-9)

Szkoła podejmowała działania w celu uzyskania środków na modernizację wyeksploatowanych kabin natryskowych położonych przy salach gimnastycznych (zgłaszano je organowi prowadzącemu na etapie projektowania planu finansowego). Potrzebę wykonania prac remontowych sygnalizowano też w corocznie sporządzanych protokołach z przeglądu stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w szkole. Do dnia zakończenia kontroli wnioski te nie zostały rozpatrzone pozytywnie, bowiem – jak wyjaśniła

¹⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, ze zm.

¹⁶ Pływanie, badminton, piłka siatkowa chłopców.

¹⁷ Jeden w roku szkolnym 2017/2018 i czterech w roku szkolnym 2018/2019.

dyrektor szkoły - organ prowadzący uzasadniał to brakiem środków finansowych. W jego ocenie należało dokonać całościowej modernizacji zaplecza sportowego.

(akta kontroli str. 5-9, 21-35, 50-53 i 211-215)

W okresie, w którym warunki pogodowe nie pozwalały na realizację zajęć wychowania fizycznego na boiskach szkolnych, część zajęć z uczniami klas I-III prowadzono na korytarzu z powodu braku miejsca na salach gimnastycznych¹⁸. W trakcie kontroli dyrektor szkoły, dokonała korekty planu odstępując (z dniem 2 grudnia 2019 r.) od prowadzenia zajęć na korytarzu szkolnym. (akta kontroli str. 5-9, 117-120 i 185)

W okresie objętym kontrolą Podlaski Kurator Oświaty w Białymstoku nie przeprowadzał w szkole kontroli dotyczącej wyposażenia w infrastrukturę sportową. (akta kontroli str. 215)

Po zakończonych szkolnych zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, uczniom umożliwiano nieodpłatne i nieograniczone korzystanie z dwóch boisk sportowych (tj. do gry w piłkę siatkową i wielofunkcyjne) oraz z bieżni lekkoatletycznej. Sale gimnastyczne, po zajęciach, udostępniano również innym podmiotom. Odpłatność za godzinę wynajmu wynosiła:

- od 25,50 zł do 76,50 zł – za boisko do piłki nożnej;
- od 0,80 zł do 8,00 zł – za salę małą¹⁹;
- od 7,26 zł do 10,37 zł – za jeden tor pływacki na basenie. (akta kontroli str. 203)

2.7. Szkoła rokrocznie uczestniczyła w realizacji od dwóch do trzech programów prozdrowotnych, których inicjatorem był organ prowadzący. Realizowano je w m.in. w formie zajęć obowiązkowych pozalekcyjnych z nauki pływania dla uczniów klas I-III. Odbywały się one na basenie miejskim, w ramach programu „Już pływam – jestem bezpieczny”, w którym uczestniczyło 107 uczniów w roku szkolnym 2017/2018, 39 uczniów roku szkolnym 2018/2019 i 95 uczniów w bieżącym roku szkolnym. (akta kontroli str. 14-18)

Uczniowie klas I-III oraz klas starszych uczestniczyli także w nieobowiązkowych, pozalekcyjnych zajęciach sportowych oraz sportowo-rekreacyjnych, które zawierały elementy gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej i były realizowane w ramach lokalnego programu „Aktywny Suwałczanin” i krajowego programu „Małym i dużym sport zdrowiu służy”. W realizacji tych programów udział wzięło od 84 uczniów (w II semestrze roku szkolnego 2017/2018) do 271 uczniów (w I semestrze roku szkolnego 2018/2019). Odsetek uczniów uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach prozdrowotnych stanowił:

- w I semestrze roku szkolnego 2017/2018 - 19,1% wszystkich uczniów szkoły (tj. 147 uczniów z 771),
- w I semestrze roku szkolnego 2018/2019 - 18,9% wszystkich uczniów szkoły (tj. 150 uczniów z 792),
- w I semestrze roku szkolnego 2019/2020 – 34,5% ogółu uczniów szkoły (253 uczniów z 733). (akta kontroli str. 14-18)

W ramach szkolnego programu profilaktyczno-wychowawczego w I kwartale bieżącego roku szkolnego prowadzono także naukę pływania w formie zajęć pozalekcyjnych. Uczestniczyło w nich 15 uczniów. (akta kontroli str. 18)

Koszt realizacji programów prozdrowotnych, zawierających elementy ćwiczeń korygujących postawę ciała wyniósł:

- w roku szkolnym 2017/2018 – 9.886 zł, który w całości sfinansowano środkami organu prowadzącego,
- w roku szkolnym 2018/2019 – 13.477 zł, który sfinansowano środkami uzyskanymi od organu prowadzącego w kwocie 10.598 zł i z Ministerstwa Sportu i Turystyki w kwocie 2.879 zł,
- w okresie czterech miesięcy roku szkolnego 2019/2020 – 13.350 zł (sfinansowano je kwotą 8.550 zł otrzymaną od organu prowadzącego i 4.800 zł uzyskaną z Ministerstwa Sportu i Turystyki). (akta kontroli str. 14-18)

¹⁸ W bieżącym roku szkolnym w ten sposób zajęcia te prowadzono z 109 uczniami pięciu oddziałów klas I-III.

¹⁹ Przy zastosowaniu 80% bonifikaty, należnej dla jednostek budżetowych m. Suwałki

Wzrost kosztów realizacji programów profilaktycznych w I półroczu roku szkolnego 2019/2020, w porównaniu do I semestru roku szkolnego 2018/2019 wynikał ze zwiększenia liczby uczniów uczestniczących w zajęciach nauki pływania (z 39 do 95) oraz uzyskania wyższego dofinansowania z Ministerstwa Sportu i Turystyki, w związku z większym zakresem realizacji programu „Małym i dużym sport w zdrowiu służy”. (akta kontroli str. 205-208)

2.8. Nauczyciele w trakcie roku szkolnego nie ważyli plecaków dzieci. Nie zwracano się także w tej sprawie do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach (dalej: „PSSE”). Dyrektor szkoły wyjaśniła, że w celu zapewnienia uczniom „lekkich tornistrów” każdy uczeń klasy I-III posiadał wydzielone miejsce na pozostawienie w klasie przyborów i podręczników szkolnych, a uczeń klasy IV-VIII – uzyskał indywidualną szafkę, w której może pozostawić podręczniki i inne przedmioty obciążające plecak. Dodała, że: *„Nauczyciele na bieżąco reagują na zbyt ciężkie plecaki, zwracając uwagę uczniom i przeprowadzają rozmowy z rodzicami. Przypominają o możliwości pozostawienia podręczników w szkole”*. (akta kontroli str. 147-157)

Przeprowadzona na wniosek NIK²⁰ przez PSSE kontrola obciążenia tornistrów/plecaków szkolnych 128 uczniów wykazała, że 61 uczniów (tj. 47,7%) posiadało tornistry/plecaki, których ciężar przekraczał o 10% masę ciała (ale mniej niż 15%), a 23 uczniów (18,0%) przekraczał 15% masy ciała. W jednym przypadku waga plecaka wynosiła 27,3% masy ciała. (akta kontroli str. 184)

Odnosząc się do powyższych ustaleń dyrektor szkoły podała, że: *„Przeciążenia wynikają najczęściej z nieprzywiązywania przez dziecko uwagi do tego co ma w plecaku oraz ze złych nawyków. Uczniowie klas starszych mają dużą ilość przedmiotów w każdym dniu i konieczność posiadania książek do nauki. W celu wyeliminowania tego problemu będziemy pracować z uczniami nad wyrobieniem zdrowego nawyku pozostawiania zbędnych podręczników w trakcie pobytu w szkole i po zajęciach w szafkach indywidualnych. Do tych działań włączymy również rodziców uczniów”*. (akta kontroli str. 211-215)

2.9. Wszystkim uczniom zapewniono możliwość nieodpłatnego pozostawiania przyborów/podręczników, w indywidualnych (metalowych) szafkach, zamkniętych na klucz. (akta kontroli str. 5-9)

2.10. W klasach I-III dostosowano stanowiska nauczania do wzrostu i budowy ciała ucznia. W klasach starszych informowano uczniów, przy jakim stoliku powinni zajmować miejsce. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że nie prowadzono omawianej weryfikacji „w szerszym zakresie”, ponieważ nie otrzymano sygnałów od uczniów oraz rodziców. Przeprowadzona na wniosek NIK przez PSSE kontrola zgodności stanowisk pracy 124 uczniów z wymogami ergonomii wykazała, że w 25 przypadkach (tj. 20,2% zbadanych) meble zostały niewłaściwie zestawione rozmiarowo, a w 36 przypadkach (29,0%) niedopasowano ich do wysokości ciała uczniów. PSSE stwierdziła ponadto, że:

- w dwóch przypadkach siedziska krzesełek były za duże o 2 rozmiary, a w dwóch innych przypadkach były za małe o 2 rozmiary,
- w dwóch przypadkach wysokość stołu była za duża o 2 rozmiary.

(akta kontroli str. 125 i 184)

Zagadnienie niedostosowania stanowisk pracy uczniów do wymogów ergonomii omówiono także poniżej, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Na lekcjach wychowania fizycznego nie przeprowadzono w pełnym zakresie zajęć edukacyjnych i ćwiczeń korekcyjnych wymaganych programem nauczania (autorstwa Krzysztofa Warchoła opracowanym dla ośmioletniej szkoły podstawowej), co stanowiło naruszenie art. 4 pkt 24 Prawa oświatowego, art. 22a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty²¹ i wytycznych dot. wychowania fizycznego określonych w załączniku

²⁰ Na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli.

²¹ Dz.U.2019 r. poz. 1481 ze zm.

nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej²². Analiza zapisów tematów zajęć lekcyjnych odnotowanych w dziennikach lekcyjnych wykazała, że:

- a) godzinnych zajęć edukacyjnych nie zrealizowano w żadnym z wszystkich czterech oddziałów klasy IV w roku szkolnym 2017/2018 i w trzech z czterech oddziałów klasy IV w roku szkolnym 2018/2019,
- b) ćwiczeń korygujących wady postawy (w wymiarze jednej godziny lekcyjnej) nie zrealizowano w dwóch z czterech oddziałów klasy IV w roku szkolnym 2017/2018 i w żadnym z czterech oddziałów klasy IV w roku szkolnym 2018/2019
- c) godzinnych ćwiczeń doskonalących utrzymanie prawidłowej postawy ciała nie przeprowadzono w sześciu z dziewięciu oddziałów klas V i VII w roku szkolnym 2017/2018 i w czterech oddziałach (z ośmiu prowadzonych) tych klas w roku szkolnym 2018/2019. (akta kontroli str. 122-123)

Nauczyciele wychowania fizycznego, którzy nie przeprowadzili w wymaganym wymiarze omawianych zajęć lekcyjnych wyjaśnili, że:

- przeprowadzali ćwiczenia kształtujące prawidłową postawę ciała w mniejszym od wymaganego wymiarze czasowym, ale znacznie częściej, np. w czasie rozgrzewki, nauki pływania oraz ćwiczeń uspokajających, wykonywanych pod koniec zajęć,
- przeprowadzali ćwiczenia doskonalące utrzymanie prawidłowej postawy ciała, ale nie odnotowali tego w dzienniku lekcyjnym. (akta kontroli str. 124-146)

2. Blisko połowie uczniów klas IV-VIII nie zapewniono mebli dostosowanych do zasad ergonomii, co stanowiło naruszenie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach²³. Przeprowadzona przez PSSE kontrola 124 stanowisk do nauki wykazała, iż w 25 przypadkach (tj. 20,2% zbadanych) meble zostały niewłaściwie zestawione rozmiarowo, a w 36 przypadkach (29,0%) niedopasowano ich do wysokości ciała uczniów. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że: *„Niepełne dostosowanie stanowisk uczniów do wymogów ergonomii dotyczy klas IV-VIII. Zajęcia prowadzone są w różnych pracowniach. Wychowawca informuje o rozmiarze mebli, przy których ma siedzieć uczeń, ale mimo przekazanej informacji zdarza się, że uczniowie często nie przestrzegają zaleceń. Problem dostosowania mebli do wzrostu uczniów wymaga także poniesienia znaczących nakładów finansowych, których – jak mi wiadomo - nie otrzymamy. Przystąpiliśmy więc do działań bezkosztowych. Jesteśmy w trakcie dostosowywania mebli po wygaszeniu gimnazjum do potrzeb klas IV-VIII. Zadanie jest utrudnione i rozciągnięte w czasie, ponieważ posiadamy jeden etaf konserwatora. Zwiększymy działania informacyjno-edukacyjne skierowane do uczniów i ich rodziców”*. (akta kontroli str. 211-215)

OCENA CZĄSTKOWA

W szkole prowadzono działania zmierzające do stworzenia warunków pobytu ograniczających do minimum czynniki sprzyjające rozwojowi wad postawy u uczniów, głównie poprzez wykorzystanie posiadanej infrastruktury sportowej i możliwość udziału w realizacji programów prozdrowotnych. Wszystkim uczniom zapewniono miejsca do pozostawiania w szkole podręczników i przyborów szkolnych, w postaci indywidualnych szafek, a uczniom klas I – III także na półkach znajdujących się w pomieszczeniach klasowych. Z uwagi na brak środków finansowych nie uruchomiono nieczynnych od roku szkolnego 2014/2015 natrysków znajdujących się w pomieszczeniach sanitarnych

²² Dz. U. poz. 356 ze zm.

²³ Dz. U. z 2003 r., poz. 69 ze zm.

położonych obok sal gimnastycznych. NIK zwraca też uwagę, że w blisko połowie zbadanych przypadków uczniom klas starszych nie zapewniono ergonomicznych stanowisk nauki.

Problematykę profilaktyki wad postawy uwzględniono w trzech przyjętych programach profilaktyczno-wychowawczych oraz w programie nauczania z wychowania fizycznego. Nie zapewniono jednak pełnego nadzoru pedagogicznego nad wykonaniem programu nauczania, co skutkowało niepełną realizacją zaplanowanych zajęć edukacyjnych i ćwiczeń w zakresie profilaktyki wad postawy. W niewielkim zakresie przystąpiono do działań na rzecz „lekkich tornistrów”.

OBSZAR

3. Działania informacyjne i edukacyjne na rzecz eliminacji ryzyka rozwoju wad postawy

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą w szkole podejmowano następujące działania edukacyjne i informacyjne dotyczące profilaktyki wad postawy:

- w czasie zajęć czytelniczych i opieki nad uczniami w bibliotece szkolnej nauczyciele na bieżąco zwracali uwagę na utrzymanie prawidłowej pozycji ciała w trakcie czytania i obsługi komputera. Zagadnienia te omawiano także w trakcie pogadank poświęconych korzystaniu z zasobów bibliotecznych;
- w bibliotece szkolnej, na wydzielonym regale (oraz częściowo na stoliku znajdującym się przed wejściem do biblioteki) umieszczono materiały instruktażowe i informacyjne oraz przykładowe układy ćwiczeń korygujących prawidłową pozycję ciała, np. dotyczące nieprawidłowego siedzenia przy stole lub biurku, prawidłowego ustawienia stóp. Dostępnych było także siedem pozycji materiałów instruktażowych, np. „Profilaktyka codzienna”, „Zasady prawidłowego wykonywania codziennych czynności – w trosce o Twój kręgosłup”;
- rodzicom oraz nauczycielom zapewniono możliwość korzystania z materiałów metodycznych (np. „Dziecięce wady postawy-charakterystyka i ćwiczenia”, „Wady postawy u dzieci i domowe ćwiczenia korygujące wady postawy”, „Jak kształtować prawidłowe postawy ciała”). (akta kontroli str. 188-195)

W gabinecie profilaktyki zdrowotnej dostępny był materiał informacyjny przedstawiający najczęstsze wady postawy oraz przykłady ćwiczeń korekcyjnych. (akta kontroli str. 10-13)

W prowadzeniu działań edukacyjnych i promujących utrzymanie właściwej postawy ciała, prowadzonych przez nauczycieli, wychowawców, nauczycieli i pedagoga szkolnego uczestniczyła pielęgniarka szkolna, która m.in. przeprowadzała pogadanki i ćwiczenia z uczniami oraz uczestniczyła w projektach:

- „Zdrowy podbij świat”, mającym na celu pomoc uczniom z otyłością i wadami postawy, w formie bezpłatnych porad dietetyka i zajęć korekcyjnych z rehabilitantem,
- „Prowadzenie badań w obszarach celów operacyjnych 1-6 ukierunkowanych na wspólną analizę czynników ryzyka wspierających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży”²⁴, w ramach którego wykonano pomiary wybranych parametrów zdrowotnych oraz przeprowadzono ankiety wśród rodziców uczniów. (akta kontroli str. 80-85)

Problematykę utrzymania właściwej postawy ciała poruszono na:

- 18 godzinach zajęć z wychowawcami 10 spośród 17 oddziałów klas IV-VIII, prowadzonych w roku szkolnym 2017/2018;
- 26 godzinach zajęć z wychowawcami 11 spośród 22 oddziałów klas IV-VIII, prowadzonych w roku szkolnym 2018/2019;
- 19 godzinach zajęć z wychowawcami 13 spośród 20 oddziałów klas IV-VIII, prowadzonych w roku szkolnym 2019/2020 (w okresie od 1 września do 31 października 2019 r. (akta kontroli str. 158-163)

²⁴ Program prowadzony przez Instytut Matki i Dziecka na zlecenie Ministerstwa Zdrowia, w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

W trakcie kontroli przeprowadzono ankiety wśród 75 nauczycieli i 110 rodziców uczniów. Ankietowani nauczyciele stwierdzili, że największe trudności w prowadzeniu profilaktyki wad postawy ciała uczniów spowodowane są: niepoprawnymi nawykami wyniesionymi z domu (54 ankietowanych, tj. 72,0% uczestniczących w badaniach); brakiem lub małą aktywnością po zajęciach szkolnych (40 respondentów, tj. 53,3%) i za dużą wagą tomistrów/plecaków (39 osób – 52%). W ich ocenie najskuteczniejszą formą profilaktyki wad postawy ciała jest udział w zajęciach realizowanych w ramach specjalnych programów (48 ankietowanych – 64%) i zajęciach dydaktycznych prowadzonych w szkole (37 osób – 49,3%). Jednocześnie 30 nauczycieli miało trudności w ocenie stanu realizowanej profilaktyki wad postawy ciała w szkole (40%). Dobrze lub raczej dobrze oceniło te działania odpowiednio ośmiu (10,7%) i 28 (37,3%) nauczycieli, a niedobrze lub raczej niedobrze odpowiednio trzech (4,%) i sześciu (8,0%) nauczycieli. Także rodzice ankietowanych dzieci nie wyrazili pozytywnej oceny szkolnej profilaktyki wad postawy uczniów. Zdecydowanie dobrze lub raczej dobrze podejmowaną przez szkołę profilaktykę wad postawy oceniło odpowiednio jeden i 21 rodziców (20,9%). Wyrobionej opinii nie posiadało 48 rodziców (45,7%), a raczej negatywnie lub zdecydowanie negatywnie działalność tą oceniło odpowiednio 25 i 15 rodziców (23,8% i 14,3%)²⁶.

Z ankiet przeprowadzonych wśród rodziców 110 uczniów wynika ponadto, że wiedzę na temat wad postawy uzyskiwali oni od lekarza rodzinnego (71 odpowiedzi – 67,6% osób uczestniczących w badaniach ankietowych) i lekarza specjalisty (26 osób, tj. 24,8%), Internetu (50 respondentów – 47,6%), telewizji (29 ankietowanych – 27,6%), ze szkoły (14 osób – 13,3%).

(akta kontroli str. 196-200)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Działania informacyjne i edukacyjne w zakresie profilaktyki wad postawy i eliminacji ryzyk ich rozwoju podejmowano w szerokim zakresie, głównie w formie programów profilaktyczno-wychowawczych, zajęć prowadzonych w ramach godzin wychowawczych, realizowanych w bibliotece oraz pogadanek z pielęgniarką szkolną. Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród rodziców wskazują jednak na potrzebę dalszego zintensyfikowania działań informacyjnych i edukacyjnych w analizowanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Pełną realizację programów nauczania wychowania fizycznego w zakresie profilaktyki wad postawy.
2. Dostosowanie mebli używanych przez uczniów klas IV-VIII do wymagań ergonomii.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

²⁶ Dyrektor szkoły nie odniósł się do wyników ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli i rodziców uczniów.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

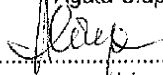
Białystok, 30 grudnia 2019 r.

Kontroler:
Henryk Dąbrowski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku

Agata Ciupa

.....
podpis